

Handläggningen av ett tvångsmedelsärende vid Malmö åklagarkammare

1. BAKGRUND

Säkerhets- och integritetsskyddsmyndigheten har mottagit fyra beslut där en åklagare med hänvisning till viss sekretess beslutat att underlåta att underrätta enskilda om hemlig tvångsmedelsanvändning. Med anledning av att vissa uppgifter saknades i besluten togs en kontakt med åklagaren som uppgav att ledningen av förundersökningen överlämnats till polisen. Vidare uppgav åklagaren att förundersökningen fortfarande pågick vid den tidpunkt då besluten om att underlåta att underrätta de enskilda fattades.

Besluten rörde enskilda som inte varit misstänkta för brott.

Nämnden beslutade att granska tvångsmedelsärendet i syfte att kontrollera att underrättelser till enskilda handlagts i överensstämmelse med lag eller annan författning.

2. RÄTTSLIGA UTGÅNGSPUNKTER

En underrättelse om att hemliga tvångsmedel har använts ska lämnas så snart det kan ske utan men för utredningen, dock senast en månad efter det att förundersökningen avslutades (27 kap. 31 § fjärde stycket rättegångsbalken). Skyddas uppgifterna av vissa bestämmelser om sekretess ska underrättelsen skjutas upp till dess sekretess inte längre gäller (27 kap. 33 § första stycket). Om det på grund av sekretess inte har kunnat lämnas någon underrättelse inom ett år från det att förundersökningen avslutades, behöver någon underrättelse inte lämnas (27 kap. 33 § andra stycket). Åklagaren är i dessa fall skyldig att underrätta Säkerhets- och integritetsskyddsmyndigheten om sitt beslut (14 b § andra stycket förundersökningskungörelsen [1947:948]).

3. UTREDNINGEN

Nämnden har tagit del av handlingarna i tvångsmedelsärendet.

Kammarledningen har besvarat frågor och härvid bland annat anfört att den uppgift som lämnades till nämnden angående att förundersökningen pågick var

felaktig och att det vid kontroll med polisen har visat sig att förundersökningen lades ner drygt ett år innan åklagaren beslutade att underlåta att underrätta.

Med utgångspunkt i den nya uppgiften om att förundersökningen lagts ner är förhållandena i ärendet sådana att den första prövningen av om de enskilda ska underrättas om tvångsmedelsanvändningen har gjorts drygt två månader för sent. Nämnden har med anledning härav tagit kontakt med berörd åklagare som uppgett att han inte minns de närmare omständigheterna eller förundersökningens status vid tiden för besluten att skjuta upp underrättelserna.

4. NÄMNDENS BEDÖMNING

Nämnden konstaterar att förutsättningar för besluten om att underlåta att underrätta de enskilda om hemlig tvångsmedelsanvändning har förelegat.

Vidare konstaterar nämnden att den första prövningen av om de enskilda ska underrättas om tvångsmedelsanvändningen inte gjorts inom lagstadgad tid. Handläggningen av ärendet föranleder nämnden att erinra kammaren om vikten av väl fungerande rutiner för hanteringen av underrättelseprövningen, särskilt i de fall där ledningen av förundersökningen överlämnats till polisen.

5. BESLUT

Med detta uttalande avslutas ärendet.

På Säkerhets- och integritetsskyddsnämndens vägnar

Gunnel Lindberg

I avgörandet har deltagit: Gunnel Lindberg (ordförande), Barbro Thorblad, Cecilia Dalman Eek, Linnéa Darell, Berit Jóhannesson, Zayera Khan, Christina Linderholm, Ewa Samuelsson, Mats Sander och Jonas Åkerlund (enhälligt).

Föredragande: Emma Hultqvist

Expedition till:

Malmö åklagarkammare

För kännedom till:

Åklagarmyndigheten (Huvudkontoret, Tillsynsavdelningen)

Ekobrottsmyndigheten (Rättsenheten)